



Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 3/2022)

София, 19 януари 2022 г.

Съдържание

1.	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	4
2.	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища. Публикуването на оперативна информация относно проведени основни селскостопански мероприятия в растениевъдството през 2022 г. ще стартира през пролетта на 2022 г., след предоставяне на данни от отдел „Агростатистика“, МЗм.

1. Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Макар да остава в застои за втора поредна седмица, общият експорт на пшеница и ечемик през Пристанище Варна¹ от началото на юли 2021 г. до 16 януари 2022 г. бележи ръст от съответно 75,8% и 67,5% на годишна база. Все още през порта не е реализиран износ на рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 16.01.2021	05.07.2021 – 16.01.2022	Изменение на годишна база
пшеница	534 223	939 330	75,8%
ечемик	47 584	79 683	67,5%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – октомври 2021 г. извън страната са реализирани общо 2 926,9 хил. тона пшеница, 309,2 хил. тона ечемик и 227,6 хил. тона рапица. Изнесените количества пшеница и ечемик са над два пъти повече спрямо същия период на миналия сезон. При рапицата увеличението е по-умерено - с 24,4%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 38,4 хил. тона за последната седмица, износът на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до момента изпреварва миналогодишния с 61,5%. В рамките на периода през порта не са преминавали товари със слънчоглед за експорт.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 16.01.2021	30.08.2021 – 16.01.2022	Изменение на годишна база
царевица	306 852	495 675	61,5%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Засега не е осъществен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември - октомври 2021 г. експортът на царевица от страната нараства с 18,8% на годишна база, до 621,3 хил. тона, докато този на слънчоглед се свива с 11,3%, до 111,1 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 16 януари 2022 г. е регистриран минимален внос на царевица през Пристанище Варна - 3,9 хил. тона. Все още не е реализиран импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Предварителните данни на НСИ за първите четири месеца на пазарната 2021/22 година (юли – октомври 2021 г.) сочат повече от двукратен ръст на вноса на пшеница и рапица спрямо същия период на предходния сезон, до съответно 42,3 хил. тона и 47,5 хил. тона. Доставките на ечемик са незначителни – 690 тона, с 34% над отчетените година по-рано.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общият внос на слънчоглед за периода септември - октомври 2021 г. е в размер на 239,6 хил. тона - с 37,2% под миналогодишния. Макар и с 24,6% повече на годишна база, импортът на царевица остава ограничен – 1,1 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари - октомври 2021 г. в страната са внесени 251,2 хил. тона пресни зеленчуци и 293,3 хил. тона пресни плодове, което е респективно с 10,8% и 5,2% повече спрямо същия период на 2020 г.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци е свързано най-вече с по-големите доставки на домати (с 10,5 хил. тона или 14,2%), краставици (с 7,1 хил. тона или 34,8%) и пиперки (с 4,5 хил. тона или 17,5%). Повишение се наблюдава и при вноса на патладжани, зеле, лукови зеленчуци, гъби, марули и тикви – с между 4,9% и 26,5%. От друга страна, доставките на картофи спадат със 7,9% (3 хил. тона), а тези на моркови и репи – с 8,3% (1,2 хил. тона).

Близо половината от целия внос на пресни плодове за десетте месеца на 2021 г. се формира от цитрусови плодове и банани - общо 146,2 хил. тона, с 6,1% повече на годишна база. Внесените количества грозде, пъпеши, череша, дини, круши, ягоди и черупкови

плодове нарастват в границите от 2,9% (грозде) до 42,9% (черупкови плодове) спрямо същия период на 2020 г., докато при прасковите, ябълките, кайсиите и сливите е налице намаление с между 9,7% (праскови) и 64,9% (сливи).

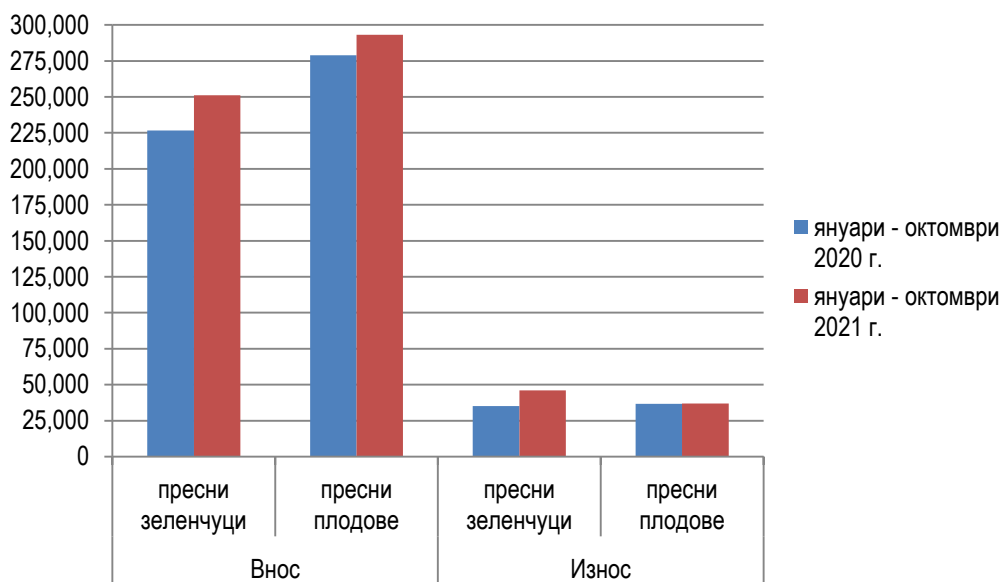
Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – октомври 2021 г., сравнено със същия период на 2020 г., тона

Поток	Продукти	януари - октомври 2020	януари - октомври 2021	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	226 662	251 165	10,8%
	пресни плодове	278 846	293 255	5,2%
Износ	пресни зеленчуци	35 154	45 947	30,7%
	пресни плодове	36 815	37 017	0,5%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2021 г.), обработени от МЗм

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона



Предварителните данни за десетте месеца на 2021 г. сочат ръст на изнесеното количество пресни зеленчуци с 30,7% на годишна база, до 45,9 хил. тона. Експортът на пресни плодове е в размер на 37 хил. тона, с 0,5% над отчетения по същото време на 2020 г.

Най-голям принос за увеличението на общия износ на пресни зеленчуци има разширената реализация извън страната на домати - с 4,6 хил. тона (67,9%) и краставици - с 3,9 хил. тона (37,8%). Нараства и износът на пиперки, гъби, зеле, патладжани, тикви, картофи и лукови зеленчуци - от 13% при пиперките до малко над два пъти при луковите зеленчуци. Същевременно, експортът на сладка царевица и бобови зеленчуци (основно грах) се свива, съответно с 24,9% и 45,2%.

Голяма част от регистрирания износ на пресни плодове за десетте месеца на 2021 г. представлява реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. основно цитрусови плодове. Реализираните извън страната черупкови плодове, праскови, грозде, кайсии, ягоди и сливи са с между 4,8% и 96,2% повече на годишна база, докато при вишните, дините, черешите, крушите и ябълките се отчита намаление с между 7,3% и 54,7%.

2. Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 12 януари 2022 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), слънчоглед и ечемик за страната са в рамките на 0,2% - 0,7% под нивата от предходната седмица. Изкупната цена на царевицата остава без промяна.

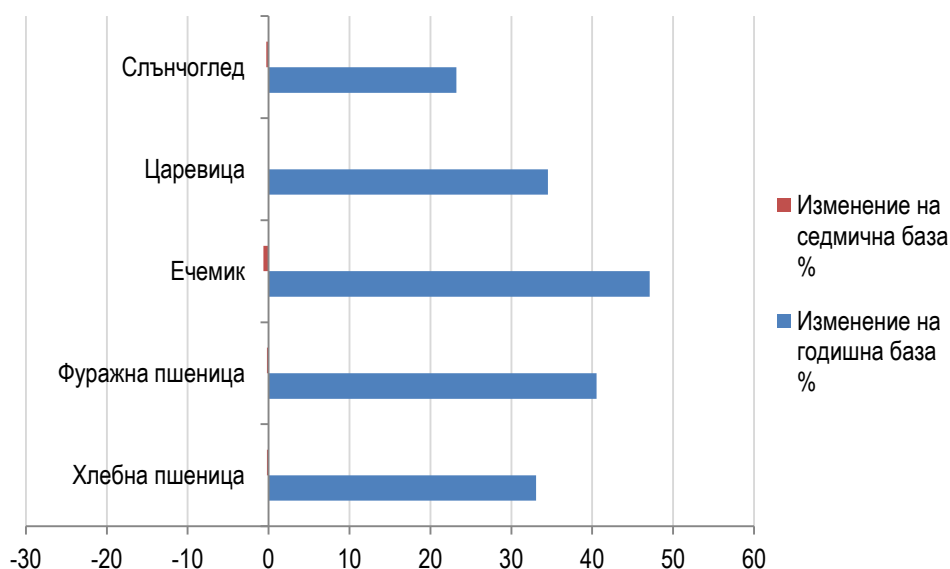
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 12.01.2022 г., лв./тон без ДДС

	13.01.2021	05.01.2022	12.01.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	390	520	519	33,1	-0,2
Фуражна пшеница	360	507	506	40,6	-0,2
Ечемик	310	459	456	47,1	-0,7
Царевица	359	483	483	34,5	0,0
Слънчоглед	905	1 118	1 115	23,2	-0,3
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 12.01.2022 г.



Сравнявайки с аналогичния период на миналата година, основните зърнени и маслодайни култури са поскъпнали с между 23,2% (слънчоглед) и 47,1% (ечемик).

2.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на зеле, оранжерийни краставици, картофи, вносни домати и червен пипер на тържищата се повишават от 2,1% до 3,6%. Същевременно, оранжерийните домати и ябълките поевтиняват съответно с 0,4% и 3,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 14.01.2022 г., лв./кг

	15.01.2021	07.01.2022	14.01.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,64	0,82	0,84	31,3	2,4
домати (оранжерийни)	1,81	2,35	2,34	29,3	-0,4
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,78	2,24	2,31	29,8	3,1
краставици (оранжерийни)	2,64	3,43	3,51	33,0	2,3
краставици (внос)	1,69	*	3,06	81,1	-
пипер (зелен)	*	1,97	*	-	-
пипер (червен, внос)	2,59	2,23	2,31	-10,8	3,6
зеле	0,70	0,97	0,99	41,4	2,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,18	1,30	1,26	6,8	-3,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Годишните ценови изменения при търговията на едро с основни плодове и зеленчуци са главно в посока нагоре. По-значително поскъпване е налице при домати (оранжерийни и внос), картофите, краставиците (оранжерийни и внос) и зелето - с между 29,3% и 81,1%, а по-слабо - при ябълките - с 6,8%. Единствено цената на вносният червен пипер е под нивото отпреди една година - с 10,8%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 14.01.2022 г.

